

Донецький окружний адміністративний суд

РІШЕННЯ Іменем України

31 серпня 2021 року
місто Слов'янськ, вул. Добровольського, 1

справа № 200/8941/21

Донецький окружний адміністративний суд у складі головуючого судді Смагар С.В., розглянувши в порядку спрощеного позовного провадження (в письмовому провадженні без повідомлення сторін) адміністративну справу за позовом Пилипчука Сергія Степановича (РНОКПП 2558209412, 86600, м. Торез, вул. Байкальська, 60) до Управління виконавчої дирекції Фонду соціального страхування України в Донецькій області (код ЄДРПОУ 41325231, 84122, Донецька область, м. Слов'янськ, вул. Свободи, 5) про визнання протиправними дії, зобов'язання вчинити певні дії

ВСТАНОВИВ:

Пилипчук Сергій Степанович звернувся до Донецького окружного адміністративного суду із позовною заявою до Управління виконавчої дирекції Фонду соціального страхування України в Донецькій області про визнання протиправними дій відповідача по припиненню нарахування і виплати щомісячних страхових виплат, зобов'язання відповідача нарахувати та виплатити заборгованість із щомісячних страхових виплат за весь минулий період, починаючи з 1 травня 2015 року по 30 квітня 2016 року та з 1 листопада 2016 року по 1 грудня 2017 року.

Ухвалою від 22 липня 2021 року суд залишив без руху позовну заяву позивача та надав десятиденний строк з дня отримання копії ухвали для усунення виявлених судом недоліків, а саме, надання (надіслання) суду оригінал документу про сплату судового збору у сумі 908 грн. або належні докази в обґрунтування клопотання про відстрочення сплати судового збору.

30 липня 2021 року на адресу суду надійшла заява про усунення недоліків позовної заяви.

Ухвалою від 2 серпня 2021 року суд відкрив провадження в адміністративній справі № 200/8941/21 за правилами спрощеного позовного провадження без повідомлення сторін (у письмовому провадженні), задовольнив клопотання позивача та визнав поважними причини пропуску строку звернення позивача із позовом до суду.

За правилами пункту 2 частини 1 статті 263 Кодексу адміністративного судочинства України (надалі – КАС України) справа розглядається в порядку спрощеного позовного провадження без повідомлення учасників справи (у письмовому провадженні).

Сторони про відкриття провадження у справі були повідомлені судом належним чином, що підтверджується наявними в матеріалах справи рекомендованими повідомленнями про вручення поштового відправлення.

Згідно з нормами частини третьої статті 263 КАС України у справах, визначених частиною першою цієї статті, заявами по суті справи є позов та відзив.

У позовній заяві позивач зазначає, що заборгованість по страховим виплатам за період з 1 травня по 30 квітня 2016 року та з 1 листопада 2016 року по 1 грудня 2017 року не виплачена.

Відповідач до суду надав відзив, де зазначено, що позивач з 01 жовтня 2014 року по 31 жовтня 2016 року перебував на обліку у Селидівському міському відділенні управління виконавчої дирекції Фонду соціального страхування України в Донецькій області, як внутрішньо переміщена особа. Виплати припинено з 1 листопада 2016 року в зв'язку із закінченням дії довідки особи, яка переміщується з тимчасово окупованої території України. За час перебування на обліку Пилипчуку С.С. були нараховані та сплачені щомісячні страхові виплати за період з жовтня 2014 року по квітень 2015 року, з грудня 2015 року по жовтень 2016 року. Потерпілому проведено та виплачено перерахунок щомісячних

страхових виплат з 01 березня 2014 року. Згідно до програмного забезпечення "Реєстр потерпілих", позивачу в жовтні 2016 року виплачена заборгованість за період з червня 2014 року по вересень 2014 року, з травня 2015 року по листопад 2016 року та доплата за перерахунок. З 01 березня 2018 року позивач перебуває на обліку у Волноваському відділенні управління виконавчої дирекції Фонду соціального страхування України в Донецькій області та отримує щомісячні страхові виплати, як внутрішньо переміщена особа. З огляду на те що з 1 листопада 2016 року по 28 лютого 2018 року нарахування по страховим виплатам склало 0,00 грн., то заборгованість за означений період складає 0,00 грн., відтак станом на сьогодні спір про право відсутній. Таким чином, відсутні підстави для задоволення позовних вимог, оскільки право позивача на страхові виплати у спірний період мало бути реалізоване шляхом звернення позивача до відповідного відділення Управління ВД ФСС, розташованому на підконтрольній українській владі території.

Суд, розглянувши матеріали справи, всебічно і повно з'ясувавши всі фактичні обставини, об'єктивно оцінивши докази, які мають юридичне значення для розгляду справи і вирішення спору по суті, встановив.

Пилипчук Сергій Степанович, 15 січня 1970 року народження, громадянин України, про що свідчить паспорт серії ВВ № 840888, виданого 18 червня 1999 року, реєстраційний номер облікової картки платника податків 2558209412.

Судом встановлено, як вбачається з листа відповідача від 17 червня 2021 року № П-01-04/19-407 в період з 1 травня 2015 року по 30 квітня 2016 року та з 1 листопада 2016 року по 1 грудня 2017 року місцезнаходження позивача було невідомо, заходи для своєчасного отримання щомісячних страхових виплат не вважались. Внаслідок чого страхові виплати у зазначені періоди не нараховувались. Також у даному листі зазначено, що у жовтні 2016 року позивачу виплачено заборгованість по щомісячним страховим виплатам з 1 червня по 30 вересня 2014 року та з 1 травня по 30 листопада 2015 року.

Також з листа Селивиського міського відділення ФСС від 14 травня 2018 року № 02-14/698 вбачається, що згідно довідки про суми нарахованих, але не виплачених страхових виплат на медичну та соціальну допомогу потерпілому Пилипчуку С.С. в жовтні 2016 року виплачена заборгованість за період з червня 2014 року по вересень 2014 року та з травня 2015 року по листопад 2015 року та доплата по перерахунку 2014 року в розмірі 855 грн. 13 грн. З 01 листопада 2016 року раніше призначені страхові виплати потерпілому були припинені у зв'язку із закінченням дії довідки ВПО.

Надаючи правову оцінку правовідносинам суд виходив з наступного.

Відповідно до Основ законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування Закон України від 23 вересня 1999 року № 1105-XIV «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» визначає правові, фінансові та організаційні засади загальнообов'язкового державного соціального страхування, гарантії працюючих громадян щодо їх соціального захисту у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності, вагітністю та пологами, від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, охорони життя та здоров'я.

Припинення страхових виплат і надання соціальних послуг встановлено нормами частини 1 статті 46 зазначеного Закону, у якому передбачено, що страхові виплати і надання соціальних послуг припиняються:

- 1) на весь час проживання потерпілого за кордоном, якщо інше не передбачено міжнародним договором України, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України;
- 2) на весь час, протягом якого потерпілий перебуває на державному утриманні, за умови, що частка виплати, яка перевищує вартість такого утримання, надається особам, які перебувають на утриманні потерпілого;
- 3) якщо з'ясувалося, що виплати призначено на підставі документів, які містять неправдиві відомості. Сума витрат на страхові виплати, отримані застрахованим, стягується в судовому порядку;
- 4) якщо страховий випадок настав внаслідок навмисного наміру заподіяння собі травми;
- 5) якщо потерпілий ухиляється від медичної чи професійної реабілітації або не виконує правил, пов'язаних з установленням чи переглядом обставин страхового випадку, або порушує правила поведінки та встановлений для нього режим, що перешкоджає одужанню;

б) в інших випадках, передбачених законодавством.

В силу вимог статті 1 Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» від 20 жовтня 2014 року № 1706-VII (надалі - Закон № 1706-VII) внутрішньо переміщеною особою є громадянин України, іноземець або особа без громадянства, яка перебуває на території України на законних підставах та має право на постійне проживання в Україні, яку змусили залишити або покинути своє місце проживання у результаті або з метою уникнення негативних наслідків збройного конфлікту, тимчасової окупації, повсюдних проявів насильства, порушень прав людини та надзвичайних ситуацій природного чи техногенного характеру.

Відповідно до норм статті 7 зазначеного Закону для взятої на облік внутрішньо переміщеної особи реалізація прав, зокрема, на пенсійне забезпечення здійснюється відповідно до законодавства України. Україна вживає всіх можливих заходів, спрямованих на розв'язання проблем, пов'язаних із соціальним захистом, зокрема відновленням усіх соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам.

Факт внутрішнього переміщення, згідно положень статті 4 Закону № 1706-VII підтверджується довідкою про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи, що діє безстроково, крім випадків, передбачених статтею 12 цього Закону.

Відповідно до норм статті 12 Закону № 1706-VII підставою для скасування дії довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи та внесення відомостей про це в Єдину інформаційну базу даних про внутрішньо переміщених осіб є обставини, за яких внутрішньо переміщена особа: 1) подала заяву про відмову від довідки; 2) скоїла злочин: дії, спрямовані на насильницьку зміну чи повалення конституційного ладу або на захоплення державної влади; посягання на територіальну цілісність і недоторканність України; терористичний акт; втягнення у вчинення терористичного акту; публічні заклики до вчинення терористичного акту; створення терористичної групи чи терористичної організації; сприяння вчиненню терористичного акту; фінансування тероризму; здійснення геноциду, злочину проти людяності або військового злочину; 3) повернулася до покинутого місця постійного проживання; 4) виїхала на постійне місце проживання за кордон; 5) подала завідомо недостовірні відомості.

Рішення про скасування дії довідки приймається керівником структурного підрозділу з питань соціального захисту населення районних, районних у місті Києві державних адміністрацій, виконавчих органів міських, районних у містах (у разі утворення) рад за місцем проживання особи та надається внутрішньо переміщеній особі протягом трьох днів з дня прийняття такого рішення.

Разом з цим, суд зауважує, що відповідно до практики Європейського Суду з прав людини право громадянина на призначення пенсії не може бути пов'язано з такою умовою, як постійне місце проживання або реєстрація місця проживання, а держава відповідно до конституційних принципів зобов'язана гарантувати це право незалежно від того де проживає особа, пенсія якій призначена.

Дійсно, з аналізу норм статті 46 Закону № 1105-XIV вбачається, що визначені законодавством підстави припинення виплат не є вичерпними. Проте, суд зауважує, що зі змісту наведеної норми законодавства вбачається, що «інші випадки» для припинення виплати страхових внесків повинні також бути передбачені саме законом.

Ознакою, яка відрізняє закон від інших нормативно-правових актів, є критерій регулювання найбільш важливих суспільних відносин. Статтею 92 Конституції України визначено коло питань (суспільних відносин), які можуть бути врегульовані виключно законами України, зокрема, 1) права і свободи людини і громадянина, гарантії цих прав і свобод; основні обов'язки громадянина; 6) основи соціального захисту, форми і види пенсійного забезпечення; засади регулювання праці і зайнятості, шлюбу, сім'ї, охорони дитинства, материнства, батьківства; виховання, освіти, культури і охорони здоров'я; екологічної безпеки.

Вища юридична сила закону полягає також у тому, що всі підзаконні нормативно-правові акти приймаються на основі законів та за своїм змістом не повинні суперечити їм. Підпорядкованість таких актів законам закріплена у положеннях Конституції України.

Згідно з частиною третьою статті 113 Конституції України Кабінет Міністрів України у своїй діяльності керується Конституцією та законами України, а також указами Президента

України та постановами Верховної Ради України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України.

Таким чином, суд зауважує, що підзаконні нормативно-правові акти не можуть змінювати в бік звуження права громадян, які встановлено нормативно-правовими актами вищої юридичної сили.

Також, суд вважає за необхідне зазначити, що відповідач не може посилатися на відсутність встановленого Кабінетом Міністрів України механізму виплати нарахованих сум страхових виплат, оскільки порядок та умови отримання таких виплат регулюються виключно Законом, а відсутність встановленого Кабінетом Міністрів України механізму виплати нарахованих сум пенсій не звільняє державу в особі уповноваженого органу Фонду соціального страхування здійснити таку виплату та не може позбавляти права особи на отримання належних їй сум пенсій.

Частиною другою статті 19 Конституції України передбачено, що органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Згідно з нормами частини 2 статті 2 КАС України у справах щодо оскарження рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів владних повноважень адміністративні суди перевіряють, чи прийняті (вчинені) вони: на підставі, у межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України; з використанням повноваження з метою, з якою це повноваження надано; обґрунтовано, тобто з урахуванням усіх обставин, що мають значення для прийняття рішення (вчинення дії); безсторонньо (неупереджено); добросовісно; розсудливо; з дотриманням принципу рівності перед законом, запобігаючи несправедливій дискримінації; пропорційно, зокрема з дотриманням необхідного балансу між будь-якими несприятливими наслідками для прав, свобод та інтересів особи і цілями, на досягнення яких спрямоване це рішення (дія); з урахуванням права особи на участь у процесі прийняття рішення; своєчасно, тобто протягом розумного строку.

Відповідно до положень статті 9 КАС України розгляд і вирішення справ в адміністративних судах здійснюються на засадах змагальності сторін та свободи в наданні ними суду своїх доказів і у доведенні перед судом їх переконливості.

Відповідно до вимог частин 1 статті 77 КАС України кожна сторона повинна довести ті обставини, на яких ґрунтуються її вимоги та заперечення, крім випадків, встановлених статтею 78 цього Кодексу.

Нормами частини 2 зазначеної статті встановлено, що в адміністративних справах про протиправність рішень, дій чи бездіяльності суб'єкта владних повноважень обов'язок щодо доказування правомірності свого рішення, дії чи бездіяльності покладається на відповідача. У таких справах суб'єкт владних повноважень не може посилатися на докази, які не були покладені в основу оскаржуваного рішення, за винятком випадків, коли він доведе, що ним було вжито всіх можливих заходів для їх отримання до прийняття оскаржуваного рішення, але вони не були отримані з незалежних від нього причин.

Якщо учасник справи без поважних причин не надасть докази на пропозицію суду для підтвердження обставин, на які він посилається, суд, відповідно до положень частини п'ятої статті 77 КАС України, вирішує справу на підставі наявних доказів.

Суд зазначає, що з листві управління вбачається, що позивачу у період з травня 2015 року по листопад 2015 року була виплачена заборгованість, у відзиві відповідач зазначає, що заборгованість виплачена у період з травня 2015 року по листопад 2016 року, тобто суду не зрозуміло по який саме період позивачу виплачена заборгованість. Відповідач не надає доказів фактичного нарахування та виплати позивачу заборгованості за період з травня 2015 року.

З урахуванням вищевикладеного, дослідивши наявні матеріали справи, з метою повного та ефективного захисту порушеного права позивача, суд доходить висновку про задоволення позовних вимог позивача, шляхом зобов'язання Управління виконавчої дирекції фонду соціального страхування України в Донецькій області нарахувати та виплати Пилипчуку Сергію Степановичу заборгованість по страховим виплатам за період з 1 травня 2015 року по 30 квітня 2016 року та з 1 листопада 2016 року по 1 грудня 2017 року, з урахуванням фактично виплачених сум.

Кр
встан
КАС
встан
навів
Ви
Згі
яка не
або
асигну
відпов
судови
За
бюдже
Кер
143, 1
295, 29
По:
Байкал
в Доне
Свобод
повном
Виз
страху
м. Сл
(РНОК
виплат
грудня
Зоб
Донець
Свобод
86600,
травня
урахув
Стяг
соціаль
Донець
гривенн
Торез, 1
Ріше
31 серп
Апел
прогол
частини
строк о
до Пе
адмініс
Ріше
всіма у
апеляці
поверне
або при
Суддя

Крім того, позивач у позовній заяві просив суд зобов'язати відповідача подати у встановлений судом строк звіт про виконання судового рішення відповідно до статті 382 КАС України. З цього приводу суд зазначає, що відповідно до статті 382 КАС України встановлення судового контролю є правом, а не обов'язком суду. Крім цього, позивач не навів обґрунтованих підстав щодо намірів відповідача не виконувати рішення суду.

Вирішуючи питання щодо розподілу судових витрат, суд зазначає наступне.

Згідно з положеннями частини 1 статті 139 КАС України при задоволенні позову сторони, яка не є суб'єктом владних повноважень, всі судові витрати, які підлягають відшкодуванню або оплаті відповідно до положень цього Кодексу, стягуються за рахунок бюджетних асигнувань суб'єкта владних повноважень, що виступав відповідачем у справі, або якщо відповідачем у справі виступала його посадова чи службова особа. Позивачем було сплачено судовий збір у сумі 908 грн., про що свідчить квитанція від 30 липня 2021 року № 46485.

За таких обставин, судовий збір у розмірі 908 грн. підлягає стягненню за рахунок бюджетних асигнувань відповідача на користь позивача.

Керуючись статтями 2-17, 19-20, 42-47, 55-60, 72-77, 90, 94-99, 122, 124-125, 132, 139, 143, 159-165, 168, 171, 173, 192-196, 224, 225-228, 229-230, 241, 243, 245, 246, 250, 255, 293, 295, 297 Кодексу адміністративного судочинства України, суд, -

ВИРІШИВ:

Позов Пилипчука Сергія Степановича (РНОКПП 2558209412, 86600, м. Торез, вул. Байкальська, 60) до Управління виконавчої дирекції Фонду соціального страхування України в Донецькій області (код ЄДРПОУ 41325231, 84122, Донецька область, м. Слов'янськ, вул. Свободи, 5) про визнання протиправними дії, зобов'язання вчинити певні дії задовольнити у повному обсязі.

Визнати протиправними дії Управління виконавчої дирекції фонду соціального страхування України в Донецькій області (код ЄДРПОУ 41325231, 84122, Донецька область, м. Слов'янськ, вул. Свободи, 5) щодо припинення Пилипчуку Сергію Степановичу (РНОКПП 2558209412, 86600, м. Торез, вул. Байкальська, 60) виплати щомісячних страхових виплат за період з 1 травня 2015 року по 30 квітня 2016 року та з 1 листопада 2016 року по 1 грудня 2017 року.

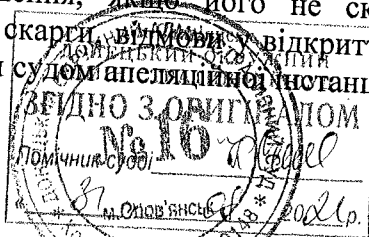
Зобов'язати Управління виконавчої дирекції фонду соціального страхування України в Донецькій області (код ЄДРПОУ 41325231, 84122, Донецька область, м. Слов'янськ, вул. Свободи, 5) нарахувати та виплати Пилипчуку Сергію Степановичу (РНОКПП 2558209412, 86600, м. Торез, вул. Байкальська, 60) заборгованість по страховим виплатам за період з 1 травня 2015 року по 30 квітня 2016 року та з 1 листопада 2016 року по 1 грудня 2017 року, з урахуванням фактично виплачених сум.

Стягнути за рахунок бюджетних асигнувань з Управління виконавчої дирекції фонду соціального страхування України в Донецькій області (код ЄДРПОУ 41325231, 84122, Донецька область, м. Слов'янськ, вул. Свободи, 5) судовий збір у розмірі 908 (дев'ятсот вісім гривень) грн. на користь Пилипчука Сергія Степановича (РНОКПП 2558209412, 86600, м. Торез, вул. Байкальська, 60).

Рішення ухвалене у нарадчій кімнаті 31 серпня 2021 року. Повне судове рішення складено 31 серпня 2021 року.

Апеляційна скарга на рішення суду подається протягом тридцяти днів з дня його проголошення. Якщо в судовому засіданні було оголошено лише вступну та резолютивну частину рішення суду, або розгляду справи в порядку письмового провадження, зазначений строк обчислюється з дня складення повного судового рішення. Апеляційна скарга подається до Першого апеляційного адміністративного суду через Донецький окружний адміністративний суд.

Рішення суду набирає законної сили після закінчення строку подання апеляційної скарги сіма учасниками справи, якщо апеляційну скаргу не було подано. У разі подання апеляційної скарги рішення, якщо його не скасовано, набирає законної сили після повернення апеляційної скарги, відкриття чи закриття апеляційного провадження або прийняття постанови судом апеляційної інстанції за наслідками апеляційного перегляду.

С.В. Смагар